

D • N

21/7 1959

Glädjande återbud

Chrustjev har sagt återbud till besöket i de nordiska länderna. I den motivering till återbudet som framförts i vice utrikesminister Semjonovs promemoria uttalar den ryska statsledningen bl a: "Det kan inte annat än framkalla förvåning att svenska regeringen hittills icke ansett det nödvändigt att motverka en kampanj av sådant slag som den, vilken föres i Sverige i samband med det förestående statsbesöket." Denna fordran på att opinionsfriheten i Sverige skulle begränsas enligt ryska direktiv avslöjar bäst den tilltänkta besökarens karaktär och syften. Det är en tankegång och en formulering som inte någon främmande makt haft oförsyntheten att framföra till den svenska regeringen sedan nazismen undanröjdes.

Men den motivering som lämnas för återbudet är även från flera andra synpunkter karaktäristisk för den ryska diktaturens politiska metoder. Sålunda innehåller promemorian flera direkta osanningar som är ägnade att begagnas i den ryska propagandan mot Sverige. Den utpekar några personer, bland dem general Jung, som aktiva medlemmar i den Augustikommitté som bildats i reaktion mot det tilltänkta besöket. De utpekade är inte medlemmar av kommittén, och såvitt bekant har general Jung inte i någon form uttryckt en uppfattning om besöket: ryssarna finner det tydligen lämpligt att en general placeras som medlem av de "reaktionära kretsar" som man särskilt angriper. Vidare talas om att förberedelser gjorts för demonstrationer i samband med Chrustjevs besök; i själva verket har de tidningar, organisationer och personer som kritiserat besöket betonat att demonstrationer inte bör förekomma, att Chrustjev borde mötas med kyla och tystnad i de samhällen som han avsetts besöka. Det förefaller otroligt att den ryska ambassaden i Stockholm så illa skulle underrätta den ryska statsledningen att de berörda felaktiga uppgifterna lämnas i god tro; som vanligt tillgriper man rena osanningar då sådana är mest tjänliga för de härskan- des syften.

Viktigare är dock den sammanblandning av skilda motiv och angreppspunkter som kännetecknar den ryska promemorian. Först talas om Augustikommittén och den kampanj som ägt rum mot Chrustjevs besök. Sedan talas om den generella kritiken i Sverige mot Sovjetunionen, och härvid vänder man sig särskilt mot personer och tidningar som representerar högern och folkpartiet. Men mot slutet av promemorian betonas att i stort sett regeringspartiet och de borgerliga tidningarna är ense om utrikespolitiken och att även socialdemokratiska tidningar skarpt kritiserat Sovjetunionen. På detta sätt antydes att i själva verket alla politiska riktningar i Sverige — utom naturligtvis kommunisterna — står på samma linje i fråga om den ryska diktaturen och medverkar till att beslutet inte blir av. Särskilt genom satsen att "även pressen för Sveriges socialdemokratiska parti, av vars företrädare Sveriges regering består", deltagit i kampanjen mot Ryssland söker den ryska statsledningen att göra jämväl den svenska regeringen ansvarig för att besöket inställs; i samma riktning går det beklagande av den svenska regeringens passiva hållning gentemot kritiken av Ryssland som förut relaterats. Det bör också i detta sammanhang understrykas att den ryska promemorian hävdar att det i detta fall var fråga om ett "statsbesök" med "en bestämd politisk betydelse". Därmed förfaller de tidigare gjorda deklarationerna, enligt vilka det tilltänkta besöket inte skulle ha politisk innebörd.

Vi förstår väl att det inte varit lätt för statsministern att i hast utforma ett genomtänkt uttalande i anslutning till det ryska återbudet. Att han beklagar detta återbud är en självfallen artighet, lika självfallet är att han framhäver pressfrihetens värde. Då han kritiserar vissa delar av pres-

sen o
Ohlin
rån
en fel
opinio
utanfi
heten
också
opinio
regeri
teten
riktig
genom
mer".
kat a
ner t
Miga f
n sto
ratis
ett r
ande
å d
napp
n c
arna
Det
it C
esök
n m
jord
intra
and
ik m
terna
gar i
frede
Chrus
några
förlju
han i
lag k
dirige
derna
och
Atlar
skall
hav,
områ
anna
Bå
den s
ger s
läget
dan f

En gäst ställer krav

sen och herrar Hjalmarson och Ohlin och antyder att man från dessa håll givit ryssarna en felaktig bild av den svenska opinionen går han däremot utanför den nödvändiga hövlighetens ram. Vilseledande är också hans påstående att "den opinion som representeras av regeringen och riksdagsmajoriteten har besjålats av en uppriktig önskan att besöket skulle genomföras under värdiga former". Säkert har alla önskat att besöket, om det kommer till stånd, skulle få "värdiga former"; lika säkert är att en stor del av den socialdemokratiska opinionen i besöket ett något obehagligt och stöande, ett ofrånkomligt ont, och på den punkten finns därför knappast någon skiljelinje mellan de demokratiska riktningarna i Sverige.

Det väsentliga är emellertid, att Chrustjev inte kommer, besöket skulle nu ha tett sig en mera motbjudande än det gjorde då det annonserades i sintras. Sedan dess har Ryssland aktiviserat sin hetspolitik mot de demokratiska staterna och genom sina fordringar i Berlinfrågan satt världsfreden i fara. Sedan dess har Chrustjev personligen hållit några av sina mest fräcka och förjugna tal; bland annat har han i knappast beslöjade ordalag krävt att ryssarna skall få dirigera de skandinaviska ländernas utrikespolitik, att Norge och Danmark skall gå ut ur Atlantpaktens, att Östersjön skall bli ett slags ryskt innahav, att kärnvapen inom dessa områden inte skall få innehas annat än av Ryssland.

Både den ryske tyrannen och den svenske statsministern säger sig hoppas på att inom kort läget skall tillåta en ny inbjudan från svensk sida. Om stats-

— Dra åtminstone ut tänderna på djuret innan jag kommer. Eller med den ryska promemorians egen formulering: — De kan inte annat än framkalla förvåning att den svenska regeringen hittills icke ansett det nödvändigt att motverka en kampanj av sådant slag som den som föres i Sverige i samband med det förestående statsbesöket.

minister Erlander därmed menar att det svenska folket skall få större förståelse för Chrustjev och för den regim han företräder, kan vi lugnt utgå från att han inte får rätt, ja, vi kan nog dess bättre utgå från att herr Erlander inte hoppas att han skall få rätt. En demokrati som med glädje hälsade ett besök av en man som företräder grymhet och förtryck, som håller tio erövrade, förut fria stater under sitt välde och som är den främst ansvarige för vad som skedde i Ungern för mindre än tre år sedan, vore inte en stark och vital demokrati.